

**PROJECTLEIDERSSAMENVATTING
ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN**

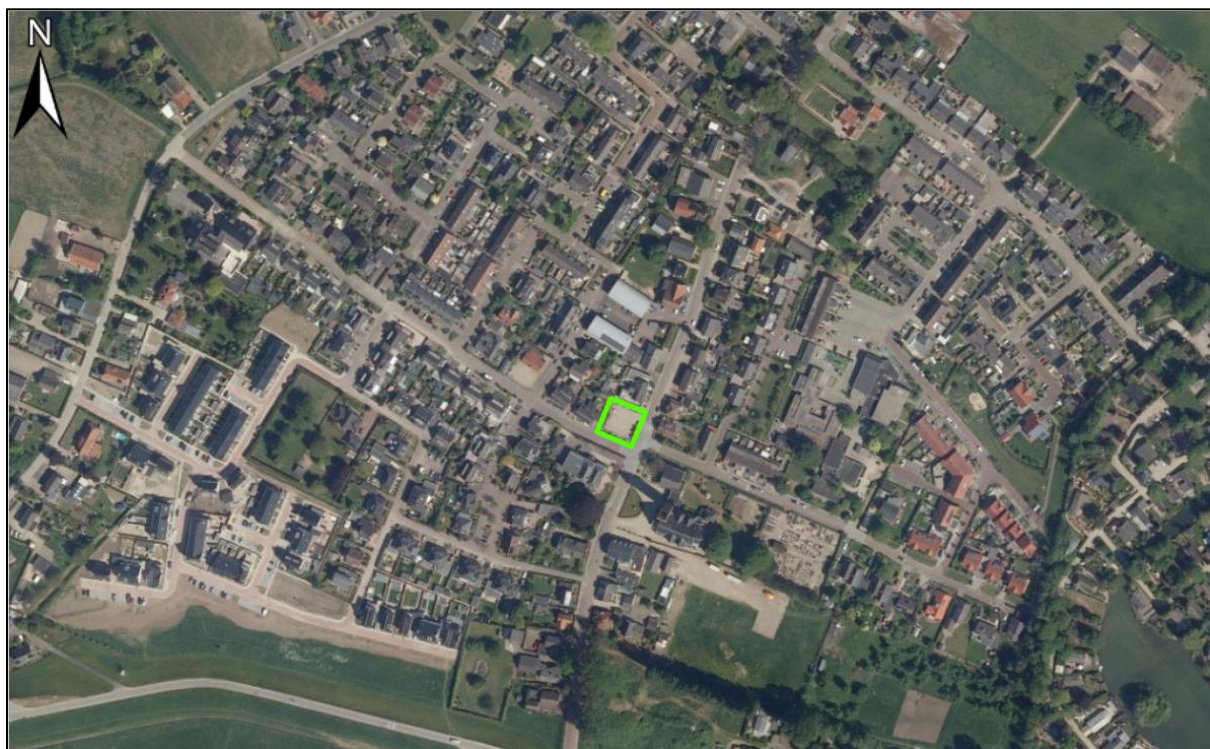
Datum: 28 oktober 2022
Kenmerk: BB22-309-PLS-01
Aan: dhr. F. Stouten
Van: dhr. F.G.J. Barink
Betreft: PLS-OO – Dorpsstraat 25 Oosterhout

Inleiding

Naar aanleiding van uw verzoek van 4 oktober j.l. met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (hierna: OO) op de projectlocatie Dorpsstraat 25 te Oosterhout is voorliggende projectleiderssamenvatting OO (hierna: PLS-OO) opgesteld. Op deze projectlocatie zullen voor de bouw van een woning diverse bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd.

In een PLS-OO wordt nagegaan of op de beoogde projectlocatie OO uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig kunnen zijn. Hiervoor is de risicokaart OO van de gemeente zoals weergegeven in de gemeentelijke informatiesystemen geraadpleegd.

Op basis van de door u aangeleverde gegevens is het projectgebied begrensd. In deze rapportage vindt u een weergave van de verschillende kaartlagen uit de gemeentelijke risicokaart en de geconstateerde indicaties voor de aanwezigheid van OO. Bovendien is een overzicht opgenomen van de te nemen maatregelen indien werkzaamheden plaats zullen vinden binnen de vastgestelde verdachte gebieden.

Figuur 1. Het projectgebied Dorpsstraat 25 te Oosterhout.

PROJECTLEIDERSSAMENVATTING ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN

Uit de projectie van de projectlocatie op de risicokaart is gebleken dat zich hier tijdens de Tweede Wereldoorlog diverse oorlogshandelingen hebben afgespeeld waarbij mogelijk OO in de bodem zijn achtergebleven. Zo is binnen en/of in de directe omgeving van het projectgebied sprake van de aanwezigheid van:

☒ Schuttersput(ten)	☐ Geschutopstelling(en)
☒ Granaatinslag(en)	☐ Munitieopslagplaats(en)
☐ Bominslag(en)	☐ Vernielingslading(en)
☐ Raketinslag(en)	☐ Massaexplosie(s)
☒ Munitievondst(en) MMOD	☐ Dumplocatie(s)
☒ EODD melding(en)	☒ Troepenbeweging(en)
☐ Loopgraaf/loopgraven	☐ V-1 inslag(en)
☒ Beschadigde bebouwing	☐ Mijnenveld(en)
☒ Veldgraf/veldgraven	☐ Vliegtuigcrash(es)
☐ Bombardement(en)	☐ Raketbeschieting(en)
☐ Bunker(s)	☐ Onderkomens voor personeel

Uit de voor de samenstelling van de risicokaart uitgevoerde luchtfotoanalyse en geraadpleegde literatuur is tevens gebleken dat het gehele grondgebied van de gemeente Overbetuwe kan worden beschouwd als zijnde getroffen door artillerie- en/of mortierbeschietingen.

Zie onderstaande afbeeldingen voor een overzicht van alle in de risicokaart vastgestelde indicaties en verdachte gebieden binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied.

Artilleriebeschietingen

Uit de voor de risicokaart geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens is gebleken dat de omgeving van het projectgebied herhaaldelijk is getroffen door artillerie- en mortierbeschietingen met diverse soorten en kalibers geschutmunitie, waarvan de grootste kalibers 15 cm (Duits)/155mm (geallieerd) bedragen. Het projectgebied kan derhalve worden beschouwd als zijnde geheel verdacht op de aanwezigheid van (verschoten) geschutmunitie van diverse kalibers met een maximum van 155mm tot een diepte van circa 7,00m+NAP (2,50m-MV).

Troepenbewegingen

Tevens hebben binnen de gemeente Overbetuwe in het kader van operatie *Market Garden* vanaf september 1944 verschillende troepenbewegingen (zowel Duits als geallieerd) plaatsgehad. In onderstaande figuur zijn enkele van deze troepenbewegingen inzichtelijk gemaakt:

Figuur 2. Overzicht van verschillende Britse (blauwe) en Duitse (rode) eenheden in september en oktober 1944. Het 21. SS Artilleriebatalion had verdedigende posities ingenomen te Oosterhout, en wordt op 22 september 1944 aangevallen door verschillende Britse eenheden. Bron: collectie BeoBOM.

Munitievondsten/meldingen EODD

In de periode 1971-heden werden in (de directe omgeving van) het projectgebied door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie diverse OO geruimd. Hieronder zijn enkele van de meest dichtstbijzijnde meldingen opgenomen.

MORA	Ligplaats	Benaming	Nationaliteit
19731083	Dorpsstraat 6, Oosterhout	1x Handgranaat	Onbekend
19731701	Bouwterrein bij schafkeet te Oosterhout	1x Handgranaat Mills 36	Brits
19831401	Waaldijk 48, Oosterhout	1x Springrookgranaat van 3 inch mortier met schokbuis No. 152/162.	Brits
19890873	Peperstraat 39, Oosterhout	1x Brisantgranaatpatroon van 2 cm met restant ontsteker	Duits

MORA	Ligplaats	Benaming	Nationaliteit
19972165	Oosterhoutsestraat 53, Oosterhout	1x Staartstuk van 4.2 inch mortier	Brits

Overige munitievondsten

In de nabijheid van het projectgebied zijn tevens enkele overige munitievondsten bekend. Deze betreffen drie meldingen aan de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (MMOD).

Bron	Datum	Bijzonderheden
Gelders Archief, toeg. nr. 2962, inv. nr. 8956	21 mei 1945	Melding van de aanwezigheid van 'veel munitie' op de locatie waar een afwateringssloot wordt gegraven.
Gelders Archief, toeg. nr. 2962, inv. nr. 8956	23 april 1946	Opgave van 'aanwezige munitie en ontplofbare stoffen'
Gelders Archief, toeg. nr. 2962, inv. nr. 8956	14 mei 1946	Drie granaten aanwezig nabij de Openbare School te Oosterhout.

Figuur 3. Alle indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van OO binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied, geprojecteerd op luchtfotomateriaal van 19 september 1944. Het gehele projectgebied en de nabije omgeving zijn getroffen door artillerie- en mortierbeschietingen. Als gevolg van deze beschietingen is de aanwezige bebouwing (zwaar) beschadigd of vernield. In de omgeving van het projectgebied zijn sinds 1945 diverse malen OO geruimd door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD). In de wijdere omgeving waren schuttersputten en veldgraven aanwezig. Luchtfotonummer: 3216.

Legenda

- Gebied getroffen door artillerie- en mortierbeschieting
  Beschadigde bebouwing

PROJECTLEIDERSSAMENVATTING ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN

Munitievondst (M.M.O.D./politie)

Troepenbeweging

Veldgraf

Melding EODD

Schuttersput

Mogelijk aan te treffen (sub)soorten ontplofbare oorlogsresten

Uit de voor de risicokaart geraadpleegde literatuur, archiefgegevens en luchtfotoanalyse blijkt dat binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse (sub)soorten OO. Binnen het gehele projectgebied is sprake van het mogelijk achterblijven van OO in de vorm van geschutmunitie (verschoten) van diverse kalibers met een maximum van 155mm (geallieerd) en 15 cm (Duits). In onderstaande tabel worden de hoofdsoorten en enkele bijbehorende typen mogelijk aan te treffen OO benoemd, gebaseerd op de geraadpleegde bronnen (onder meer de in de nabijheid van het projectgebied aangetroffen OO). Dit overzicht met (sub)soorten/typen OO is niet limitatief.

Soort	Benaming	Toestand	Nationaliteit	(Penetratie)diepte
Geschutmunitie	Brisantgranaat 155mm	Verschoten	Geallieerd	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantgranaat 15 cm met AZ.1	Verschoten	Duits	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantgranaat van 4.2 inch mortier	Verschoten	Brits	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Springrookgranaat van 3 inch mortier	Verschoten	Brits	< 2,50m-MV

In onderstaande figuur zijn de op basis van de eerdergenoemde indicaties vastgestelde verdachte gebieden weergegeven:

Figuur 4. Weergave van de naar aanleiding van bovengenoemde indicaties vastgestelde verdachte gebieden. Het gehele projectgebied en de nabije omgeving kunnen worden beschouwd als zijnde verdacht op de aanwezigheid van geschutmunitie (verschoten) van diverse kalibers, met een maximum van 155mm/15cm. In de wijdere omgeving hebben reeds opsporingsonderzoeken plaatsgevonden. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Legenda

	Verdacht gebied geschutmunitie (verschoten) tot 15 cm/155 mm		Naoorlogs geroerd
	Vrijgegeven		

Naoorlogse bodemroerende werkzaamheden

Binnen de gemeente Overbetuwe hebben sinds de Tweede Wereldoorlog diverse ontwikkelingen plaatsgevonden die van invloed zijn geweest op de bodem. Uit vergelijking van historisch luchtfotomateriaal met recent satellietbeeld is gebleken dat sinds 1945 binnen het projectgebied beperkte bodemroerende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Het projectgebied is ingericht als parkeerterrein, wat slechts oppervlakkige bodemroering met zich meebrengt. Op locaties waar naoorlogs bodemroerende werkzaamheden zijn uitgevoerd mag worden aangenomen dat (tot op zekere diepte) eventuele aanwezige OO reeds opgemerkt en verwijderd zijn.

Conclusie en advies

Op basis van de beschikbare archiefgegevens, literatuur en luchtfotomateriaal kan worden gesteld dat binnen het projectgebied, in de niet-naoorlogs geroerde bodem, de volgende (sub)soorten OO kunnen zijn achtergebleven:

- Geschutmunitie, verschoten, diverse kalibers, met een maximaal kaliber van 15 cm/155mm tot een diepte van maximaal 2,50 meter minus maaiveld (maaiveld Tweede Wereldoorlog), oftewel 7,00m+NAP.

Het kleinste zoekdoel van mogelijk aan te treffen OO kan worden gedefinieerd als 'geschutmunitie > 2cm'.

Daar waar de bodem niet aantoonbaar naoorlogs geroerd is, adviseert de gemeente Overbetuwe om voorafgaande aan de voorgenomen bodemroerende werkzaamheden een opsporingsproces, zoals bedoeld in het CS-OOO, uit te voeren om de risico's met betrekking tot het aantreffen van OO te minimaliseren.

Ondertekening ter accordering:

De heer F.G.J. Barink
Adviseur Ontplobbare Oorlogsresten

De heer F. Stouten
Medewerker Integrale Veiligheid
Gemeente Overbetuwe